

Plan Verbeteren Basisvaardigheden voor de regio West-Brabant

Samen werken aan een goede basis

“ Ik kan nu begrijpend lezen en mijn telefoon gebruiken, bijvoorbeeld om moeilijke woorden in te spreken om te kijken hoe ik ze moet schrijven. ”

Voorwoord

Iedereen moet mee kunnen doen. Dat is de basis. In West-Brabant zetten we ons daar samen voor in. Want wie moeite heeft met taal, rekenen of digitale vaardigheden, loopt vaak ook tegen andere dingen aan: geldzorgen, geen werk, of moeite om de weg te vinden in de samenleving.

Met dit nieuwe regionale plan pakken we dat aan. We verbeteren de basisvaardigheden van volwassenen in onze regio. Zo vergroten we hun zelfredzaamheid én hun kansen om mee te doen. Niet alleen op papier, maar in het echte leven. In de wijk, op school, bij de huisarts, op het werk.

We wachten niet tot mensen naar ons toe komen. We gaan naar hen toe. Naar buurthuizen, scholen en andere plekken waar ze zich thuis voelen. Want de drempel om hulp te vragen is vaak hoog. Door dichtbij te zijn, maken we die stap kleiner.

We doen dit samen. Met gemeenten, bibliotheken, ROC's, zorg- en welzijnsorganisaties, bedrijven, vrijwilligers én taalambassadeurs. Iedereen draagt bij. We verbinden de aanpak aan andere beleidsterreinen zoals armoede, participatie, jeugd en gezondheid. Want alleen door samen te werken, maken we echt verschil.

Met dit plan zetten we een nieuwe stap. We bouwen voort op wat goed gaat, leren van elkaar en blijven zoeken naar slimme oplossingen. Want samen werken aan de basis, dat is werken aan een sterke, veerkrachtige en inclusieve regio.

Arjen van Drunen

Wethouder Onderwijs, Gemeente Breda

“ Ik heb veel geleerd van de cursus en durfde hierdoor te solliciteren naar een betere baan, waar Nederlands wordt gesproken. Ik ga hier nu fulltime werken en stop daarom met de lessen. ”

Inhoud

Voorwoord wethouder Arjen van Drunen	3
Inleiding	7
Overzicht Dromen, durven, doen!	11
Invulling plan 2026-2029	12
Doel 1. Samen sterk en goed aanbod	12
Doel 2. Meer kwetsbare mensen bereiken	13
Monitoring en impact	16
Financiën	17
Samenwerking	18
Bijlagen	
1. Begrippenlijst	23

“ Mijn zelfvertrouwen is veel groter geworden. Ik heb meer contact met anderen, ben actiever en ga er vaker op uit. ”

Inleiding

Als Taal West-Brabant werken we samen aan het verbeteren van de basisvaardigheden van onze inwoners. Dit doen we op basis van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB).

Goede taal-, reken- en digitale vaardigheden helpen mensen in het dagelijks leven. Bijvoorbeeld bij boodschappen doen, afspraken maken in het ziekenhuis of iets regelen bij de gemeente. Ook helpt het om brieven van de overheid beter te begrijpen en te weten waar je hulp of financiële steun kunt krijgen.

Uit onderzoek blijkt dat in Nederland ongeveer 3 miljoen mensen tussen de 16 en 75 jaar moeite hebben met taal, rekenen of digitale vaardigheden. Voor hen is het lastig om goed mee te doen in onze steeds ingewikkeldere samenleving. Daarom blijven we hier de komende jaren hard aan werken – zodat iedereen mee kan doen.

Benieuwd naar wat sommige woorden betekenen? Kijk dan in de begrippenlijst aan het eind van dit document.

Cijfers
lage basisvaardigheden

3 miljoen

volwassenen beschikken over
lage basisvaardigheden

66-plussers beschikken over
lagere niveaus van basisvaardigheden

8 op de 10 mensen die moeite
hebben met **geletterdheid**, hebben
ook moeite met **gecijferdheid**.

1,8 miljoen

volwassenen met
lage cijfermatige vaardigheden

24%

van de 15-jarigen zit
onder het leesniveau

Met name voor leerlingen die vanuit vmbo het mbo instromen,
betekent dit een groot risico op te weinig basisvaardigheden

16%

van de 15-jarigen zit
onder het wiskundeniveau

17%

Nederlanders tussen
de 16 - 75 jaar beschikt
over **te weinig digitale
vaardigheden**

33%

van de 15-jarigen
loopt het risico het
onderwijs **onvoldoende
geletterd** te verlaten

25%

van de 15-jarigen
loopt het risico het
onderwijs **onvoldoende
gecijferd** te verlaten

6.000
mbo'ers

zijn **onvoldoende geletterd
uitgestroomd** > moeite een
brief te lezen of de thema's van
het journaal mee te krijgen

12% 12%

laaggeletterdheid
in West-Brabant
**gelijk aan landelijk
gemiddelde**

Samen werken aan betere basisvaardigheden

Het verbeteren van basisvaardigheden doen we samen. Daarbij gaat het om taal, rekenen en digitale vaardigheden. Verschillende afdelingen van de gemeente werken hierbij samen. Zo willen we ervoor zorgen dat iedereen de kans krijgt om zich te ontwikkelen en beter mee te doen in de samenleving.

Om dit goed te kunnen doen, moeten we het onderwerp basisvaardigheden combineren met andere belangrijke thema's, zoals gezondheid, armoede, schulden, werk, inkomen, jeugd, onderwijs en participatie. Ook kijken we hoe we het geld dat hoort bij deze verschillende thema's kunnen combineren. Dit is nodig, ook gezien de ontwikkelingen op het gebied van het geld dat beschikbaar is. Gemeenten hebben hierin een belangrijke taak.

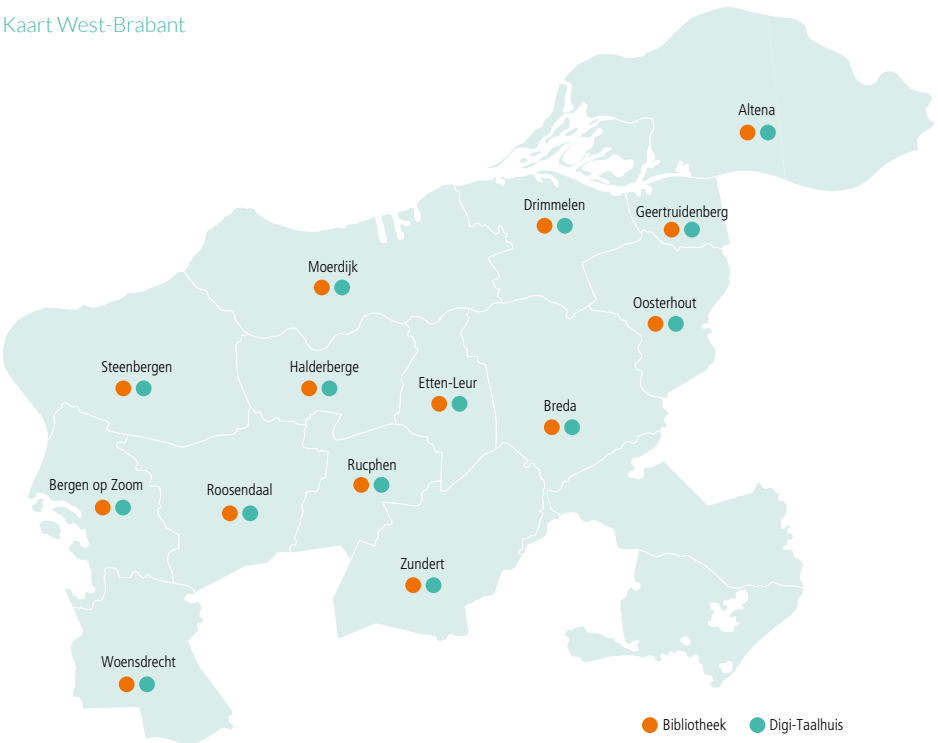
We doen het samen

In onze regio heeft elke gemeente een Digi-Taalhuis. Daar kunnen mensen dicht bij huis hulp krijgen met taal, rekenen of digitale zaken. We werken samen met ROC's, bibliotheken, Stichting Lezen & Schrijven, zorg- en welzijnsorganisaties, lokale (taal)aanbieders en bedrijven. We werken ook met taalambassadeurs en vrijwilligers.

Iedere partner heeft een eigen rol. Ze maken informatie begrijpelijk, bieden cursussen aan, helpen mensen verder of verwijzen door. Ze gebruiken duidelijke taal, zodat iedereen weet waar diegene aan toe is.

Samen zorgen we ervoor dat iedereen mee kan doen - iedere stap vooruit telt!

Kaart West-Brabant

Volwassenen met voldoende basisvaardigheden

Werk

Zijn vaker **actief op de arbeidsmarkt**

Hebben vaker een **hogere beloning**

Ontvangen **minder vaak** een uitkering

Sociaal

Hebben meer **sociaal en politiek vertrouwen**

Hebben een **betere gezondheid**, maken meer gebruik van **preventieve zorg** en juist **minder** van de **huisarts- en ziekenhuiszorg**

Zijn vaker **actief** in de samenleving

Ruim
1 miljard
extra kosten voor de overheid als gevolg van laaggeletterdheid

Ouderbetrokkenheid Kinderen met laaggeletterde ouders:

presteren **minder goed** op school

worden thuis **minder aangemoedigd** in taal

Overzicht Dromen, durven, doen!

Het begon in 2020 met een droom...

In 2020 startten we in West-Brabant met het plan 'Dromen, durven, doen!'. Dit plan liep eerst van 2020 tot 2024, maar is later met een jaar verlengd. Dit omdat het nog niet duidelijk was hoe de nieuwe plannen van de landelijke overheid eruit zouden zien.

Wat hebben we bereikt?

- We hebben beter samengewerkt en gezorgd voor meer bekendheid voor laaggeletterdheid.
- We hebben meer activiteiten samen georganiseerd, zoals Zing Nederlands met me.
- We hebben samen onderzocht hoe we jongvolwassenen van 18 tot 27 jaar beter kunnen bereiken.
- We hebben gewerkt aan een huisstijl en website die we allemaal gebruiken.

Wat hebben we geleerd?

- De samenwerking in de regio kan nog verder worden versterkt.
- Het blijft moeilijk om de NT1-doelgroep te bereiken.
- De rol van de projectleider die voor de hele regio werkt, blijkt heel belangrijk te zijn voor een goede samenwerking. Net als de coördinerende rol van de centrumgemeente Breda.
- Voor de NT2-doelgroep is nog niet altijd genoeg aanbod beschikbaar ten opzichte van de vraag.

Wat verdient nog aandacht?

- Meer onderwerpen waar we aan samenwerken, zoals de Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid.
- De samenwerking beter vastleggen, met goede afspraken, continuïteit en een duidelijke regierol van de gemeenten.
- Een beter beeld krijgen van de resultaten, vooral gericht op de mensen die we willen helpen en het brede sociaal domein.

Invulling plan 2026-2029

Wat willen we bereiken?

Volwassen inwoners in onze regio hebben genoeg basisvaardigheden om zichzelf te redden en mee te doen in de samenleving.

Doelen

Doel 1. Samen sterk en goed aanbod

Samenwerking

De afgelopen jaren hebben we in West-Brabant een sterke samenwerking opgebouwd met veel partners. Vanaf 2026 willen we deze samenwerking nog sterker maken zodat we ook in de toekomst goed kunnen blijven samenwerken. Daarom stellen we opnieuw een projectleider voor de regio aan. Die zorgt voor goede samenwerking, legt verbindingen tussen partners en onderhoudt de relaties in de regio.

Aanbod

We blijven als regio zorgen voor makkelijk bereikbare cursussen. We sluiten hierbij goed aan bij wat mensen nodig hebben en maken duidelijke afspraken met onze partners. De kwaliteit van het aanbod blijft belangrijk. Daarom blijven we investeren in training en scholing van medewerkers en vrijwilligers.

Vanaf 2026 onderzoeken we ook de mogelijkheid om online trainingen aan te bieden. Die zijn handig voor mensen die werken of voor mensen die digitaal vaardig zijn, maar moeite hebben met reizen of vervoer. We kijken ook naar nieuwe digitale ontwikkelingen, zoals de Lees Simpel App en AI-hulpprogramma's als ChatGPT en Copilot. Daarnaast willen we meer praktische cursussen aanbieden, zoals leren hoe je iets verkoopt op Marktplaats of slim boodschappen doet. Zo versterken mensen ongemerkt hun basisvaardigheden en dat kan een opstap zijn naar andere cursussen of onderwijs.

Herkenbare uitstraling

De huisstijl en website die we allemaal gebruiken blijven bestaan. We blijven werken aan het verbeteren en bijhouden hiervan.

Doel 2. Meer kwetsbare mensen bereiken

Verschillende doelgroepen

Alle mensen die hun basisvaardigheden willen verbeteren, moeten kunnen meedoen. We houden rekening met het enthousiasme van mensen, hoe mensen leren en of zij een cursus kunnen betalen. We werken samen met organisaties binnen het sociaal domein, zoals welzijnsorganisaties en bibliotheken. Deze toeleiders staan dicht bij inwoners. Zij kunnen mensen met lage basisvaardigheden herkennen, het gesprek aangaan en hen op een goede manier doorverwijzen naar hulp.

Lokale aanpak

Het verbeteren van basisvaardigheden hoort bij veel beleidsterreinen tegelijk - zoals armoede, gezondheid, jeugd en participatie. Een goed voorbeeld hiervan is de Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid. Die richt zich op ouders én kinderen en helpt om de cirkel van lage basisvaardigheden te doorbreken. De activiteiten voor ouders worden betaald uit de WEB-middelen, en die voor de kinderen vanuit andere gemeentelijke fondsen. Door dit slim te combineren, bereiken we meer mensen en behalen we een beter resultaat.

Dichtbij de inwoners

Niet iedereen loopt zomaar binnen bij een Digi-Taalhuis of ROC. Daarom willen we meer aanwezig zijn op plekken waar inwoners al komen, zoals buurthuizen, wijkcentra, gezondheidscentra en scholen. We werken samen met sterke plaatselijke teams.

Herkennen en bespreekbaar maken

Medewerkers van toeleiders leren hoe ze inwoners met lage basisvaardigheden kunnen herkennen en op een respectvolle manier kunnen helpen. Om dit goed te laten werken, moet het onderdeel worden van de dagelijkse praktijk - bijvoorbeeld via intakeformulieren of werkoverleggen. Alleen zo blijft het onderwerp zichtbaar. Voorbeelden van toeleiders zijn het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO), woningcorporaties, gemeentelijke afdelingen voor participatie, de schuldhulpverlening, welzijnsorganisaties en wijkteams.

Eenvoudig communiceren

Veel mensen vinden brieven en teksten van organisaties nog steeds te moeilijk. Veel brieven zijn ook nog steeds te moeilijk. Daarom willen we duidelijker communiceren - met korte zinnen, gewone woorden en zonder moeilijke termen. We sluiten aan bij landelijke programma's zoals 'HuH, wat bedoelt u?' en 'Direct Duidelijk'. Taal West-Brabant adviseert hierover, maar de verantwoordelijkheid ligt bij de organisaties zelf.

Taalpanels

In onze regio werken we met Taalpanels van Taalambassadeurs, mensen die vroeger moeite hadden met taal - of nu nog steeds - en meedenken over eenvoudige communicatie. Er zijn nu twee panels: Taalpanel Breda en Taalpanel Bergen op Zoom. Vanaf 2026 kan het panel in Breda ook worden ingezet in andere gemeenten (op aanvraag en tegen betaling). Bergen op Zoom onderzoekt of dat daar ook kan.

Doelgroepen

Volwassenen vanaf 18 jaar die niet inburgeringsplichtig zijn, kunnen deelnemen aan cursussen. We richten ons vooral op:

- Ouders met lage taalvaardigheid.
- Jongvolwassenen (18–27 jaar) zonder diploma of startkwalificatie.
- Mensen met een zwakke positie op de arbeidsmarkt.
- Inwoners met weinig geld of een uitkering.
- 55-plussers met beperkte digitale vaardigheden.

We richten ons niet op expats, internationale studenten, short-stay arbeidsmigranten of mensen die al op B1-taalniveau zitten en willen doorgroeien naar B2-niveau.

Aandacht voor levensgebieden

Veel mensen met lage basisvaardigheden lopen vast op vier belangrijke levensgebieden: gezin, werk, geld en gezondheid. Daarom leggen we in ons beleid de nadruk op deze levensgebieden.

Regionaal en lokaal

We kiezen regionaal voor deze vier levensgebieden, maar elke gemeente werkt ze lokaal verder uit. Elke gemeente kiest in ieder geval één levensgebied om zich op te richten. Dat kan alleen, maar ook samen met andere gemeenten.

Als regio spreken we af dat we van elkaar leren en samenwerken waar dat kan.

Gezin

Lage basisvaardigheden worden vaak van generatie op generatie doorgegeven. Gemeenten, bibliotheken, scholen, organisaties in de geboortezorg en andere maatschappelijke organisaties weten elkaar hierbij steeds beter te vinden. Met de Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid willen we dit doorgeven van generatie op generatie doorbreken. Ouders leren:

- hoe belangrijk hun rol is bij de taalontwikkeling van hun kind (vooral bij jonge kinderen van 0–6 jaar).
- hoe ze hun kind kunnen helpen met taal.
- hoe ze zelf beter kunnen lezen en schrijven, zodat ze meer zelfvertrouwen krijgen.

Gemeenten hebben hierin een regierol en bibliotheken spelen een belangrijke verbindende rol tussen verschillende organisaties.

Werk

Wie beter kan lezen, schrijven en rekenen, heeft meer kans op werk en een stabiel inkomen.

Toch doen juist mensen met lage basisvaardigheden minder vaak mee aan cursussen. We moedigen het daarom aan dat mensen met een uitkering die werk zoeken worden doorverwezen naar cursussen basisvaardigheden. Partijen als het ROC, werkgevers, het UWV en gemeenten hebben samen een subsidie aangevraagd bij het LLO-Collectief, dat scholing toegankelijk maakt voor mensen met lage basisvaardigheden en weinig opleiding. Het Werkcentrum in de arbeidsmarktregio helpt daarbij als centraal loket voor werk en scholing.

Geld

Mensen met lage basisvaardigheden hebben vaak meer kans op problemen met geld. Door beter te leren lezen, rekenen en omgaan met digitale informatie, kunnen ze beter omgaan met geld. Gemeenten werken hierbij samen met het programma Armoede en Schulden van de landelijke overheid.

Gezondheid

Goede gezondheidsvaardigheden helpen mensen beter omgaan met ziekte en zorg.

Het gaat dan bijvoorbeeld om:

- het lezen van bijsluiters.
- inloggen in een patiëntenportaal.
- akkoord geven voor het delen van medische gegevens.

Informatiepunten Digitale Overheid (IDO's) kunnen hierbij ondersteunen. Ook is het belangrijk dat huisartsen, ziekenhuizen en zorgverzekeraars begrijpelijke taal gebruiken en goed bereikbaar zijn.

“Ik heb zelf een auto gekocht en kan nu ook zelf dingen rondom de dokter en de tandarts regelen.”

Monitoring en impact

We houden bij hoeveel mensen meedoen

We registreren het aantal deelnemers aan onze cursussen en trainingen

Dit doen we onder andere via de programma's Match (Digi-Taalhuizen) en Osiris (ROC's). Elk jaar sturen we deze cijfers ook door naar het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Zo leveren we een bijdrage aan een landelijk totaalbeeld van cijfers rond de WEB-middelen.

We laten zien waar we het verschil maken

Met de Impactmeting Sociale Inclusie kunnen we meten wat het volwassenenonderwijs betekent voor deelnemers. Deelnemers vullen aan het begin van hun cursus een vragenlijst in begrijpelijke taal in. Als de cursus klaar is, vullen ze dezelfde vragenlijst nog een keer in.

De vragen gaan eerst over persoonlijke gegevens (zoals leeftijd en geslacht) en daarna over onderwerpen als:

- taalvaardigheid.
- deelname aan activiteiten in de buurt.
- werk en opleiding.
- en iemands plek in de samenleving.

De Gemeente Breda heeft de impactmeting in 2025 uitgetest en haar ervaringen gedeeld met de regio. Als alle gemeenten akkoord gaan, gaan we de impactmonitor gebruiken in de hele regio. De uitkomsten helpen ons om te zien of we de juiste dingen doen en waar we eventueel iets moeten bijstellen of verbeteren.

Financiën

De regio ontvangt elk jaar twee soorten geld van de landelijke overheid Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW):

- WEB-middelen.
- Decentralisatieuitkering.

WEB-middelen

De WEB-middelen zijn bedoeld voor het betalen van formeel en non-formeel onderwijs. Het bedrag wordt elk jaar opnieuw berekend. Voor 2026 is aangekondigd dat er 10% minder geld beschikbaar zal zijn. Om dit deels op te vangen, wordt onderzocht of we het innovatiebudget (5%) toe kunnen voegen aan het budget voor cursussen en activiteiten.

Decentralisatieuitkering

De regio's ontvangen ook een decentralisatieuitkering. Dit geld gebruiken we voor de organisatie en uitvoering van het plan voor het verbeteren van de basisvaardigheden in de regio. Deze regeling loopt tot en met 2028. Het landelijk beschikbare bedrag neemt wel af:

- € 7,3 miljoen in 2024.
- € 6,5 miljoen in 2025.
- € 5 miljoen vanaf 2026.

Er is nog geen duidelijkheid over de decentralisatieuitkering vanaf 2028.

Samen blijven we doorgaan

Ook als er in de toekomst minder geld beschikbaar is, blijven we in West-Brabant samenwerken aan het versterken van de basisvaardigheden van onze inwoners. We blijven zoeken naar slimme oplossingen en samenwerking, zodat iedereen de kans krijgt om zich te blijven ontwikkelen.

Samenwerking

Rol- en taakverdeling

In de regio West-Brabant werken we met veel partijen samen aan het verbeteren van de basisvaardigheden van volwassenen. Iedereen heeft daarbij zijn eigen rol en taken.

Regioteam

- houdt overzicht en zorgt dat het plan voor de regio goed wordt uitgevoerd.
- bewaakt hoe het werk gaat en bespreekt dit elk kwartaal met de aanbieders; waar nodig wordt bijgestuurd.
- stuurt de regionale projectleider aan en geeft richting.
- organiseert en begeleidt de kwartaaloverleggen WEB.
- zorgt samen met Stichting Lezen & Schrijven voor een startpakket voor nieuwe ambtenaren. Dit pakket wordt altijd toegelicht door iemand uit het regioteam.

Regionale projectleider

- werkt onafhankelijk voor de hele regio en niet voor één organisatie.
- wordt aangestuurd door het regioteam.
- ondersteunt en adviseert de penvoerder en de centrumgemeente Breda.
- onderhoudt contacten met partners en versterkt de samenwerking in de regio.
- organiseert bijeenkomsten en zorgt dat partijen goed verbonden blijven.

Penvoerder

- schrijft en dient de regionale subsidieaanvraag in;
- zorgt voor de financiële verslagen, op basis van informatie van alle partners binnen Taal West-Brabant.

Centrumgemeente Breda

- ontvangt de WEB-middelen en is eindverantwoordelijk voor de besteding ervan.
- beoordeelt aanvragen en eindafrekeningen.
- onderhoudt contact met de landelijke overheid en vertegenwoordigt de regio in bijeenkomsten.
- deelt informatie vanuit de landelijke overheid en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten met alle gemeenten en het regioteam.
- organiseert het overleg met de wethouders uit de regio.

Alle gemeenten

- zijn verantwoordelijk voor hun eigen deel van de WEB-middelen.
- voeren hun lokale plannen uit op basis van het beleid van de regio.
- volgen hoe het werk gaat en geven terugkoppeling aan het regioteam.
- vertalen landelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in de regio naar plaatselijke plannen.
- leggen verbinding met partners binnen het sociaal domein.
- zetten - naast de WEB-middelen - ook andere middelen in en zorgen dat het thema basisvaardigheden verbonden wordt aan andere beleidsterreinen.

Aanbieders

- verzorgen het formeel en non-formeel aanbod en werken daarin samen.
- geven advies over onderwijsvragen en maken passend aanbod.
- herkennen leervragen en maken deze bespreekbaar.
- zorgen voor doorverwijzing en kennisdeling.
- vergroten de bewustwording bij partners, onder meer door het verzorgen van workshops.
- leveren input voor verslagen en laten zien hoe de middelen zijn besteed.

Stichting Lezen & Schrijven

- adviseert gemeenten en de projectleider voor de regio.
- sluit waar nodig aan bij overleggen.
- deelt landelijke ontwikkelingen, onderzoeken e.d.

Cubiss

- adviseert en ondersteunt bibliotheken en Digi-Taalhuizen.
- deelt landelijke, provinciale en regionale ontwikkelingen, onderzoeken e.d.

“Ik durf de docenten van mijn kinderen nu aan te spreken.”

“ Ik heb veel meer zelfvertrouwen en ben zoveel vooruitgegaan dat ik vrijwilligerswerk doe in een zorghuis.”

Overlegstructuur

We houden de overleggen overzichtelijk en efficiënt. Vanaf 2026 ziet de overlegstructuur er zo uit:

Overleggen regioteam

Deelnemers	centrumgemeente Breda, gemeenten Etten-Leur, Roosendaal, Bergen op Zoom, Oosterhout ¹ en de regionale projectleider. Andere partners kunnen aansluiten als dat nodig is.
Hoe vaak?	eens per 6 tot 8 weken.
Doel	bewaken hoe het werk aan het regioplan gaat en waar nodig bijsturen.

Kwartaaloverleggen WEB

Deelnemers	regioteam, penvoerder en vertegenwoordigers van alle aanbieders (formeel en non-formeel). De overige gemeenten sluiten om de beurt aan, zodat iedereen betrokken blijft. Elke gemeente is minstens één keer per jaar aanwezig.
Hoe vaak?	1 keer per kwartaal.
Doel	bespreken en goedkeuren van de verslagen van de WEB-aanbieders, bespreken van de uitvoering van het regioplan en delen van ervaringen.

Overleggen Taal West-Brabant

Deelnemers	alle gemeenten, alle aanbieders (formeel en non-formeel), de regionale projectleider, Stichting Lezen & Schrijven en Cubiss.
Hoe vaak?	2 keer per jaar.
Doel	zorgen dat iedereen betrokken is, bespreken hoe de uitvoering van het regioplan gaat en van elkaar leren.

Ambtelijk overleg gemeenten

Deelnemers	alle gemeenten. Andere organisaties kunnen aansluiten als dat wenselijk is.
Hoe vaak?	1 keer per kwartaal.
Doel	bespreken hoe het werk aan het regioplan gaat, onderling uitwisselen en waar nodig bijsturen.

¹ Dit zijn op dit moment de gemeenten in het regioteam.

Bijlage 1 Begrippenlijst

AI: de afkorting van ‘artificial intelligence’ (kunstmatige intelligentie). Dat is een verzamelnaam voor systemen die computers laten doen wat mensen ook kunnen. Zoals dingen leren, onthouden, herkennen en maken én conclusies trekken.

Arbeidsmarktregio: Nederland is verdeeld in 35 arbeidsmarktregio's. In zo'n regio werken gemeenten en andere organisaties met elkaar samen.

Basisvaardigheden: met basisvaardigheden bedoelen we lezen, schrijven, rekenen en werken op de computer of tablet. Basisvaardigheden heb je nodig om informatie in het dagelijkse gebruik te begrijpen en toe te passen.

B1-niveau en B2-niveau: B1-niveau staat voor eenvoudig en duidelijk Nederlands. Je begrijpt de basis van de taal genoeg om aan je behoeften te voldoen. Als we het over B2-niveau hebben, begrijp je ook de basis van moeilijkere teksten en de meeste gesprekken.

Beleidssterreinen: aanpak op een bepaald onderwerp binnen de gemeente.

Bewustwording: dit betekent dat je beter begrijpt wat er in en om je heen gebeurt.

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS): een landelijke organisatie die cijfers over belangrijke onderwerpen verzamelt en presenteert.

Centrumgemeente: gemeente in Nederland die een centrale rol speelt in een regio.

Continuïteit: iets dat doorgaat, blijft bestaan.

Decentralisatieuitkering: een tijdelijke uitkering, voor maximaal 5 jaar.

Digi-Taalhuis: een Digi-Taalhuis is een ontmoetingsplek waar je informatie en advies kunt krijgen als je wilt bijscholen in taal, rekenen of digitale vaardigheden. Een Digi-Taalhuis vind je bijvoorbeeld in een bibliotheek.

Doelgroepen: de mensen waar we ons op richten.

Expat: iemand die tijdelijk in een land werkt met een andere cultuur dan waar hij of zij in is opgegroeid.

Focus: aandacht op één punt.

Formeel aanbod: alle cursussen die in een klaslokaal plaatsvinden en gegeven worden door een docent. Je kunt hier vaak een diploma of certificaat voor halen.

Geboortezorg: de zorg voor moeder en kind rondom de zwangerschap en bevalling.

Gecijferdheid: kunnen rekenen en omgaan met cijfers.

Geletterdheid: kunnen lezen en schrijven.

Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid: binnen deze aanpak wordt gewerkt aan de vaardigheden van iedereen binnen het gezin, dus de ouders en de kinderen.

Gezondheidsvaardigheden: de vaardigheden die mensen nodig hebben om informatie over hun gezondheid te vinden, begrijpen en om op basis hiervan goede beslissingen te nemen.

Huisstijl: de manier waarop je jezelf presenteert naar de buitenwereld. Denk aan kleuren, vormen en logo's.

Impact: Gevolg/ effect.

Inburgeringsplichtig: vluchtelingen met een voorlopige verblijfsvergunning moeten inburgeren. Een verblijfsvergunning is een officieel document dat buitenlanders toestaat om voor een bepaalde tijd in Nederland te blijven. Inburgeren betekent je aan kunnen passen aan de omgeving waarin je leeft. Dat betekent voor Nederland dat je de Nederlandse taal spreekt, leest, schrijft, verstaat en begrijpt.

Inclusieve samenleving: een samenleving waar iedereen mee mag doen en even belangrijk is.

Innovatiebudget: geld voor vernieuwende ideeën.

Intakeformulier: inschrijf- of aanmeldformulier

Kwartaal: periode van drie maanden.

Levensgebieden: verschillende gebieden van het leven die invloed hebben op hoe gelukkig en tevreden iemand is.

LLO-collectief: een organisatie die onderwijs voor mensen met lage basisvaardigheden en weinig opleiding makkelijker bereikbaar maakt.

Middelen: geld.

Ministerie: een afdeling binnen de landelijke overheid.

Monitoring: het proces van het volgen, controleren en bespreken van bepaalde activiteiten of gegevens.

Non-formeel aanbod: alle cursussen die gegeven worden in bibliotheken of bij andere organisaties, vaak door een getrainde vrijwilliger die kan samenwerken met een docent. Hiervoor kun je geen diploma halen.

NT1: mensen met Nederlands als eerste taal.

NT2: mensen met een andere taal als moedertaal, zij worden ook anderstaligen genoemd.

Participatie: meedoen.

Patiëntenportaal: een beveiligde online omgeving waarin je je medische gegevens kunt inzien.

Preventieve zorg: zorg die bedoeld is voor het voorkomen van ziekten en voor het zorgen voor een betere gezondheid van mensen.

Regierol gemeenten: dit betekent dat gemeenten verantwoordelijk zijn.

Regionaal: in de regio

Registreren: het meten en vastleggen van informatie.

ROC's: een ROC is een regionaal opleidingscentrum. Het is een samenwerking van scholen die lesgeven aan jongeren en volwassenen in Nederland.

Schuldhulpverlening: een vorm van hulp die wordt geboden aan mensen die te maken hebben met problemen op het gebied van schulden.

Short-stay arbeidsmigranten: mensen die vanuit een ander land voor korte tijd in Nederland komen werken.

Sociaal domein: alles wat te maken heeft met de zorg en ondersteuning van burgers met een hulpvraag. Het gaat hier in het bijzonder om inspanningen die gemeenten verrichten rondom werk, meedoen, zorg, jeugd, onderwijs en inburgeren (zie hierboven voor uitleg).

Subsidie: een financiële bijdrage vanuit de overheid of een andere organisatie.

Stabiel inkomen: een inkomen dat niet verandert.

Startkwalificatie: het minimale onderwijsniveau dat nodig is om kans te maken op werk.

Taalambassadeurs: taalambassadeurs weten uit eigen ervaring hoe het is om moeite te hebben met lezen, schrijven of rekenen. Zij zijn getraind om te vertellen waarom het zo belangrijk is om te blijven bijleren, ook als volwassene. Vaak kunnen ze ook advies geven over duidelijke communicatie.

Taalnetwerk: in een Taalnetwerk werken organisaties in een gemeente samen om goede cursussen voor taal, rekenen en digitale vaardigheden te organiseren. De organisaties maken ook samen plannen voor de toekomst.

Taalontwikkeling: het proces waarbij mensen woorden en zinnen leren begrijpen en gebruiken.

Taalpanel: een groepje taalambassadeurs die met elkaar samenwerken.

Traject: een reeks van gebeurtenissen of stappen die leiden tot een bepaalde ontwikkeling of verandering. Volwassenonderwijs/volwasseneducatie: onderwijs dat bedoeld is voor mensen van 18 jaar en ouder, die niet meer verplicht zijn om naar school te gaan.

Veerkrachtig: als je er goed mee om kunt gaan als er iets ergs gebeurt.

WEB-middelen: geld dat moet worden ingezet voor opleidingen gericht op het verbeteren van de basisvaardigheden van volwassenen.

Welzijnsorganisatie: een organisatie die hulp, advies en begeleiding biedt aan mensen zonder dat daar kosten aan verbonden zijn. Zij helpen mensen bij uitdagingen in hun leven.

Werkcentrum: een centrale plek waar je terecht kunt met vragen over werk.

Zelfredzaamheid: voor jezelf kunnen zorgen.

“ Steeds meer organisaties laten hun
brieven of website door ons testen,
er is echt vooruitgang te zien! ”